

მცენარეთა და სხეულებთა
ახალი ჯიშების დაცვის
ოფიციალური
ბიულეტენი

**O F F I C I A L
B U L L E T I N**

**FOR THE PROTECTION
OF NEW VARIETIES OF PLANTS
AND BREEDS OF ANIMALS**

3(4)

ბიულეტენი განთავსებული მასალების გამოქვეყნების
თარიღია 2010 წლის 23 ივლისი

THE DATE OF PUBLICATION OF THE MATERIALS IS JULY 23, 2010

ბიულეტენში გამოქვეყნებულია
მცენარეთა ახალი ჯიშების განაცხადები

**THE PUBLICATION IN THE BULLETIN OF THE APPLICATIONS
ON THE PROTECTION OF NEW PLANT VARIETIES**

№№ 15–21

მცენარის ახალი ჯიშის შესახებ მონაცემების ოფიციალურ ბიულეტენში გამოქვეყნებიდან 3 თვის განმავლობაში ნებისმიერ პირს აქვს უფლება, საქპატენტს წარუდგინოს წერილობითი შედავა: თუ მცენარის ახალი ჯიში არ აკმაყოფილებს დაცვისუნარიანობის კრიტერიუმებს; თუ მცენარის ახალი ჯიშის აღწერილობა არ არის საკმარისი ამ ჯიშის შესაფასებლად; თუ მცენარის ახალი ჯიშის აღწერილობაში შეტანილია ყალბი მონაცემები; თუ განაცხადში აღწერილ მცენარის ახალ ჯიშზე პრიორიტეტის მოთხოვნა სხვა ქვეყანაში მცენარის ამ ჯიშზე წარდგენილი განაცხადის მიხედვით საფუძველსაა მოკლებული.

მცენარის ახალ ჯიშზე განაცხადის ფორმალური მოთხოვნების ექსპერტიზის დასრულებისა და საგანაცხადო მასალების ოფიციალურ ბიულეტენში გამოქვეყნების შემდეგ 2 კვირის ვადაში განსხვავებულობაზე, ერთგვაროვნებასა და სტაბილურობაზე გამოსაცდელად მცენარის ახალი ჯიში გადაეცემა საჯარო სამართლის იურიდიული პირის – აკრედიტაციის ერთიანი ეროვნული ორგანოს – აკრედიტაციის ცენტრის მიერ აკრედიტებულ პირს.

Any person shall be authorized to present to Sakpatenti a written objection within 3 months from the date of publication varieties of new plants data in the official bulletin: in case if the new plant variety does not meet the requirements of the criteria of protectability; if description of the new plant variety does not convey the complete impression for evaluation of the new plant variety; if the data given in the application are false; if the priority claimed for the varieties of new plants described in the application based on the application filed in other country is groundless.

After carrying out the formal examination of the applications for new varieties of plants and breeds of animals and their publication in the Bulletin, varieties of new plants and breeds of animals within 2 weeks are transferred to a person accredited by PUBLIC LAW BODY – United National Accreditation Authority for conducting the examination in respect to DUS.

შინაარსი

• განაცხადის ტიპის ასოითი აღნიშვნა	3
• გვანაკრეთა და ცხოველთა ახალი ჯიშების დაცვის ბიბლიოგრაფიული მონაცემების საიდენტიფიკაციო INID ჯოდეები	4
• ორასოიანი ჯოდეები და შესაბამისი სახელმწიფოების, სავაჭრო და რეგიონალური ორგანიზაციების დასახელება (ისმოს სტანდარტი 3)	6
1. გვანაკრეთა ახალი ჯიშები	12
1.1. განაცხადები	12
2. დანართები	26
2.1. დანართი 1. მუხლო „არაგვი“	26
2.2. დანართი 2. ოსვი „წილანი“	29
2.3. დანართი 3. მუხლო „სარკინეთი“	32
2.4. დანართი 4. ჰამიდორი „პარდისფერი ჭოკობა“	35
2.5. დანართი 5. საბოსტნე სოია „მწვანეპარკიანი“	38
2.6. დანართი 6. ჰამიდორი „საადრეო“	41
2.7. დანართი 7. საბოსტნე სოია „საბოსტნე 1“	45
• გვანაკრეთის ახალი ჯიშის დაცვის თავისებურებანი	48

CONTENTS

• LETTER INDICATION FOR APPLICATION TYPE	3
• INID CODES FOR IDENTIFICATION OF BIBLIOGRAPHIC DATA PLANT VARIETIES AND ANIMALS BREEDS	5
• LIST OF CODES, IN ALPHABETIC SEQUENCE, AND THE CORRESPONDING (SHORT) NAMES OF STATES, OTHER ENTITIES AND INTERGOVERNMENTAL ORGANIZATIONS	6
1. NEW VARIETIES OF PLANT	13
1.1. APPLICATIONS	13
2. ANNEXES	26
2.1. ANNEX 1. CHICKPEA “ARAGVI”	26
2.2. ANNEX 2. VARIETY “TSILKANI”	29
2.3. ANNEX 3. VARIETY “SARKINETI”	32
2.4. ANNEX 4. VARIETY “PINK CHOPORTULA”	35
2.5. ANNEX 5. VARIETY “MTSVANE PARKIANI”	38
2.6. ANNEX 6. VARIETY “SAADREO”	41
2.7. ANNEX 7. VARIETY “SABOSTNE 1”	45
• PECULIARITIES OF PROTECTION OF NEW PLANT VARIETY	48

განაცხადის ტიპის ასოითი აღნიშვნა

P – მცენარის ჯიშის განაცხადის აღნიშვნა (Plant)

A – ცხოველის ჯიშის განაცხადის აღნიშვნა (Animal)

(10) – P 0000 000 A – მცენარის ჯიშის გამოქვეყნების ნომერი (I პუბლიკაცია)

(11) – P 0000 000 B – მცენარის ჯიშის მოწმობის ნომერი (II პუბლიკაცია)

(21) – P 0000 000000 – მცენარის ჯიშის განაცხადის ნომერი

(10) – A 0000 000 A – ცხოველის ჯიშის გამოქვეყნების ნომერი (I პუბლიკაცია)

(11) – A 0000 000 B – ცხოველის ჯიშის მოწმობის ნომერი (II პუბლიკაცია)

(21) – A 0000 000000 – ცხოველის ჯიშის განაცხადის ნომერი

LETTER INDICATION FOR APPLICATION TYPE

P – Indication of applications for plant varieties (Plant)

A – Indication of applications for animal breeds (Animal)

(10) – P 0000 000 A – number of published application for plant varieties (I publication)

(11) – P 0000 000 B – number of Certificate for plant varieties (II publication)

(21) – P 0000 000000 – serial number of application for plant varieties

(10) – A 0000 000 A – number of published application for animal breeds
(I publication)

(11) – A 0000 000 B – number of Certificate for animal breeds (II publication)

(21) – A 0000 000000 – serial number of application for animal breeds

**მცენარეთა და ცხოველთა ახალი ჯიშების დაცვის
ბიოლოგრაფიული მონაცემების საიდენტიფიკაციო
INID აქტები**

- (10) განაცხადის გამოქვეყნების ნომერი
- (11) მოწმობის ნომერი
- (21) განაცხადის ნომერი
- (22) განაცხადის წარდგენის თარიღი
- (24) თარიღი, საიდანაც იწყება უფლებების მოქმედება
- (31) საპრიორიტეტო განაცხადის ნომერი
- (32) საპრიორიტეტო განაცხადის წარდგენის თარიღი
- (33) იმ ქვეყნის ან რეგიონული ორგანიზაციის უკოდი, რომლის უწყებამაც მიანიჭა ნომერი საპრიორიტეტო განაცხადს
- (44) მცენარის/ცხოველის ჯიშის განაცხადის შესახებ მონაცემების გამოქვეყნების თარიღი და ბიულეტენის ნომერი (I ჰუბლიკაცია)
- (45) დარეგისტრირებული მცენარის /ცხოველის ჯიშის გამოქვეყნების თარიღი და ბიულეტენის ნომერი (II ჰუბლიკაცია)
- (50) მცენარის /ცხოველის ჯიშის გვარი და სახეობა ქართულად და ლათინურად
- (54) მცენარის/ცხოველის ახალი ჯიშის დასახელება განმცხადებლის ენაზე და ქართულად
- (57) მცენარის /ცხოველის ახალი ჯიშის მოკლე დახასიათება
- (74) წარმომადგენლის სახელი
- (76) სელექციონერის სახელი, მისამართი და ქვეყნის უკოდი

**INID CODES
FOR IDENTIFICATION OF BIBLIOGRAPHIC DATA
PLANT VARIETIES AND ANIMALS BREEDS**

- (10) number of publication for application
- (11) number of Certificate
- (21) serial number of application
- (22) date of filing of the application
- (24) date from which Certificate may have right
- (31) number of priority application
- (32) date of filing of priority application
- (33) code of the country or regional organization allotting priority application number
- (44) date of publication of application for plant varieties and animals breeds and the number of bulletin (I publication)
- (45) date of publication of registered plant varieties and animals breeds and the number of bulletin (II publication)
- (50) generation and species of plant varieties and animals breeds in Georgian and in Latin
- (54) name of plant varieties and animals breeds in the applicant's language and in Georgian
- (57) brief description of plant varieties and animals breeds
- (74) name, surname of representative or patent attorney
- (76) name, surname of breeder, address and country code

ორასოიანი კოდები და მათი შესაბამისი სახელმწიფოების საერთაშორისო და რეგიონალური ორგანიზაციების დასახელება (ისმოს სტანდარტი 3)

AD	ანდორა	CL	ჩილე
AE	არაბთა გაერთიანებული საამიროები	CM	კამერუნი
AF	ავღანეთი	CN	ჩინეთი
AG	ანტიგუა და ბარბუდა	CO	კოლუმბია
AI	ანგილია	CR	კოსტა-რიკა
AL	ალბანეთი	CU	კუბა
AM	სომხეთი	CV	მწვანე კონცხის კუნძულები
AN	ანტილის კუნძულები (ნიდერლანდები)	CY	კვიპროსი
AO	ანგოლა	CZ	ჩეხეთის რესპუბლიკა
AP	ინტელექტუალური საკუთრების აფრიკის რეგიონალური ორგანიზაცია (ARIPO)	DE	გერმანია
AR	არგენტინა	DJ	ჯიბუტი
AT	ავსტრია	DK	დანია
AU	ავსტრალია	DM	დომინიკა
AW	არუბა	DO	დომინიკელთა რესპუბლიკა
AZ	აზერბაიჯანი	DZ	ალჟირი
BA	ბოსნია და ჰერცეგოვინა	EA	ევრაზიის საპატენტო ორგანიზაცია (EAPO)
BB	ბარბადოსი	EC	ეკვატორი
BD	ბანგლადეში	EE	ესტონეთი
BE	ბელგია	EG	ეგვიპტე
BF	ბურკინა-ფასო	EH	დასავლეთი საჰარა
BG	ბულგარეთი	EM	შინაგანი ბაზრის ჰარმონიზაციის უწყება (სასაქონლო ნიშნები და სამრეწველო ნიმუშები (OHIM))
BH	ბაჰრეინი	EP	ევროპის საპატენტო უწყება (EPO)
BI	ბურუნდი	ER	ერიტრეა
BJ	ბენინი	ES	ესპანეთი
BM	ბერმუდის კუნძულები	ET	ეთიოპია
BN	ბრუნეი-დარუსალამი	FI	ფინეთი
BO	ბოლივია	FJ	ფიჯი
BR	ბრაზილია	FK	ფოლკლენდის კუნძულები
BS	ბაჰამის კუნძულები	FO	ფარერის კუნძულები
BT	ბჰუტანი	FR	საფრანგეთი
BV	ბუვეტის კუნძულები	GA	გაბონი
BW	ბოტსვანა	GB	დიდი ბრიტანეთი
BX	ბენელუქსის ინტელექტუალური საკუთრების უწყება (BOIP)	GC	სპარსეთის ყურის არაბული სახელმწიფოების თანამშრომლობის საბჭოს უწყება (GCC)
BY	ბელორუსია	GD	გრენადა
BZ	ბელიზი	GE	საქართველო
CA	კანადა	GG	გენზი
CD	კონგოს დემოკრატიული რესპ.	GH	განა
CF	ცენტრალური აფრიკის რესპ.	GI	გიბრალტარი
CG	კონგო	GL	გრენლანდია
CH	შვეიცარია	GM	გამბია
CI	კოტ-დ'ივუარი		
CK	კუკის კუნძულები		

GN	გვინეა	LS	ლესოტო
GQ	ეკვატორული გვინეა	LT	ლიტვა
GR	საბერძნეთი	LU	ლუქსემბურგი
GS	სამხრეთი ჯორჯია და სამხრეთი სენდვიჩის კუნძულები	LV	ლატვია
GT	გვატემალა	LY	ლიბია
GW	გვინეა-ბისაუ	MA	მაროკო
GY	გაიანა	MC	მონაკო
HK	ჰონ კონგი	MD	რესპუბლიკა მოლდოვა
HN	ჰონდურასი	ME	ჩერნოგორია (მონტენეგრო)
HR	ხორვატია	MG	მადაგასკარი
HT	ჰაიტი	MK	მაკედონია ყოფილი იუგოსლავიის რესპუბლიკა
HU	უნგრეთი	ML	მალი
IB	ინტელექტუალური საკუთრების მსოფლიო ორგანიზაციის (ისმო, WIPO) საერთაშორისო ბიურო ინდონეზია	MM	მიანმა
ID	ინდონეზია	MN	მონღოლეთი
IE	ირლანდია	MO	მაკაო
IL	ისრაელი	MP	ჩრდ. მარიანას კუნძულები
IM	მენის კუნძული	MR	მავრიტანია
IN	ინდოეთი	MS	მონსერატი
IQ	ერაყი	MT	მალტა
IR	ირანის ისლამური რესპუბლიკა	MU	მავრიკია
IS	ისლანდია	MV	მალდივის კუნძულები
IT	იტალია	MW	მალავი
JE	ჯუზი	MX	მექსიკა
JM	იამაიკა	MY	მალაიზია
JO	იორდანია	MZ	მოზამბიკი
JP	იაპონია	NA	ნამიბია
KE	კენია	NE	ნიგერი
KG	ყირგიზეთი	NG	ნიგერია
KH	კამბოჯა	NI	ნიჟარაგუა
KI	კირიბატი	NL	ნიდერლანდები
KM	კომორის კუნძულები	NO	ნორვეგია
KN	სენტ კიტსი და ნევისი	NP	ნეპალი
KP	კორეის სახალხო დემოკრატიული რესპუბლიკა	NR	ნაურუ
KR	კორეის რესპუბლიკა	NZ	ახალი ზელანდია
KW	კუვეიტი	OA	აფრიკის ინტელექტუალური საკუთრების ორგანიზაცია (OAPI)
KY	კაიმენის კუნძულები	OM	ომანი
KZ	ყაზახეთი	PA	პანამა
LA	ლაოსი	PE	პერუ
LB	ლიბანი	PG	პაპუა-ახალი გვინეა
PT	პორტუგალია	PH	ფილიპინები
PW	პალაუ	PK	პაკისტანი
LC	სენტ-ლუსია	PL	პოლონეთი
LI	ლიხტენშტაინი	VE	ვენესუელა
LK	შრი-ლანკა	VG	ვირჯინის კუნძულები (ბრიტანეთი)
LR	ლიბერია	PY	პარაგვაი
		QA	კატარი

QZ	ევროპის თანამეგობრობის მცენარეთა ჯიშების უწყება (CPVO)	TJ	ტაჯიკეთი
RO	რუმინეთი	TL	ტიმოლ-ლესტე
RS	სერბია	TM	თურქმენეთი
RU	რუსეთის ფედერაცია	TN	ტუნისი
RW	რუანდა	TO	ტონგა
SA	საუდის არაბეთი	TR	თურქეთი
SB	სოლომონის კუნძულები	TT	ტრინიდადი და ტობაგო
SC	სეიშელის კუნძულები	TV	ტუვალუ
SD	სუდანი	TW	ტაივანი, ჩინეთის პროვინცია
SE	შვედეთი	TZ	ტანზანია
SG	სინგაპური	UA	უკრაინა
SH	წმინდა ელენეს კუნძული	UG	უგანდა
SI	სლოვენია	US	აშშ
SK	სლოვაკია	UY	ურუგვაი
SL	სიერა-ლეონე	UZ	უზბეკეთი
SM	სან-მარინო	VA	ვატიკანი
SN	სენეგალი	VC	სანტ-ვინსენტი და გრენადინები
SO	სომალი	VN	ვიეტნამი
SR	სურინამი	VU	ვანუატუ
ST	სან-ტომე და პრინსიპი	WO	WIPO-ინტელექტუალური საკუთ- რების მსოფლიო ორგანიზაცია
SV	სალვადორი	WS	სამოა
SY	სირია	XN	ნორდული საპატენტო ინსტი- ტუტი (NPI)
SZ	სვაზილენდი	YE	იემენი
TC	თერქსის და კაიკოსის კუნძულები	ZA	სამხრეთ აფრიკა
TD	ჩადი	ZM	ზამბია
TG	ტოგო	ZW	ზიმბაბვე
TH	ტაილანდი		

**LIST OF CODES, IN ALPHABETIC SEQUENCE,
AND THE CORRESPONDING (SHORT) NAMES OF STATES, OTHER ENTITIES
AND INTERGOVERNMENTAL ORGANIZATIONS**

AD	Andorra	CN	China
AE	United Arab Emirates	CO	Colombia
AF	Afghanistan	CR	Costa Rica
AG	Antigua and Barbuda	CU	Cuba
AI	Anguilla	CV	Cape Verde
AL	Albania	CY	Cyprus
AM	Armenia	CZ	Czech Republic
AN	Netherlands Antilles	DE	Germany
AO	Angola	DJ	Djibouti
AP	African Regional Intellectual Property Organization (ARIPO)	DM	Dominica
AR	Argentina	DO	Dominican Republic
AT	Austria	DZ	Algeria
AU	Australia	EA	Eurasian Patent Organization (EAPO)
AW	Aruba	EC	Ecuador
AZ	Azerbaijan	EE	Estonia
BA	Bosnia and Herzegovina	EG	Egypt
BB	Barbados	EH	Western Sahara
BD	Bangladesh	EM	Office for Harmonization in the Internal Market (Trademarks and Designs) (OHIM)
BE	Belgium	EP	European Patent Office (EPO)
BF	Burkina Faso	ER	Eritrea
BG	Bulgaria	ES	Spain
BH	Bahrain	ET	Ethiopia
BI	Burundi	FI	Finland
BJ	Benin	FJ	Fiji
BM	Bermuda	FK	Falkland Islands (Malvinas)
BN	Brunei Darussalam	FO	Faroe Islands
BO	Bolivia	FR	France
BR	Brazil	GA	Gabon
BS	Bahamas	GB	United Kingdom
BT	Bhutan	GC	Patent Office of the Cooperation Council for the Arab States of the Gulf (GCC)
BV	Bouvet Island	GD	Grenada
BW	Botswana	GE	Georgia
BX	Benelux Office for Intellectual Property (BOIP)	GG	Guernsey
BY	Belarus	GH	Ghana
BZ	Belize	GI	Gibraltar
CA	Canada	GL	Greenland
CD	Democratic Republic of the Congo	GM	Gambia
CF	Central African Republic	GN	Guinea
CG	Congo	GQ	Equatorial Guinea
CH	Switzerland	GR	Greece
CI	Cote d'Ivoire	GS	South Georgia and the South Sandwich Islands
CK	Cook Islands		
CL	Chile		
CM	Cameroon		

GT	Guatemala	MG	Madagascar
GW	Guinea- Bissau	MK	The former Yugoslav Republic of Macedonia
GY	Guyana	ML	Mali
HK	The Hong Kong Special Administrative Region of the People's Republic of China	MM	Myanmar
HN	Honduras	MN	Mongolia
HR	Croatia	MO	Macao
HT	Haiti	MP	Northern Mariana Islands
HU	Hungary	MR	Mauritania
IB	International Bureau of the World Intellectual Property Organization (WIPO)	MS	Montserrat
ID	Indonesia	MT	Malta
IE	Ireland	MU	Mauritius
IL	Israel	MV	Maldives
IM	Isle of Man	MW	Malawi
IN	India	MX	Mexico
IQ	Iraq	MY	Malaysia
IR	Iran (Islamic Republic of)	MZ	Mozambique
IS	Iceland	NA	Namibia
IT	Italy	NE	Niger
JE	Jersey	NG	Nigeria
JM	Jamaica	NI	Nicaragua
JO	Jordan	NL	Netherlands
JP	Japan	NO	Norway
KE	Kenya	NP	Nepal
KG	Kyrgyzstan	NR	Nauru
KH	Cambodia	NZ	New Zealand
KI	Kiribati	OA	African Intellectual Property Organization (OAPI)
KM	Saint Kitts and Nevis	OM	Oman
KP	Democratic People's Republic of Korea	PA	Panama
KR	Republic of Korea	PE	Peru
KW	Kuwait	PG	Papua New Guinea
KY	Cayman Islands	PH	Philippines
KZ	Kazakhstan	PK	Pakistan
LA	Lao People's Democratic Republic	PL	Poland
LB	Lebanon	PT	Portugal
LC	Saint Lucia	PW	Palau
LI	Liechtenstein	PY	Paraguay
LK	Sri Lanka	QA	Qatar
LR	Liberia	QZ	Community Plant Variety Office (European Community) (CPVO)
LS	Lesotho	RO	Romania
LT	Lithuania	RS	Serbia
LU	Luxembourg	RU	Russian Federation
LV	Latvia	RW	Rwanda
LY	Libyan Arab Jamahiriya	SA	Saudi Arabia
MA	Morocco	SB	Solomon Islands
MC	Monaco	SC	Seychelles
MD	Republic of Moldova	SD	Sudan
ME	Montenegro		

SG	Singapore	TT	Trinidad and Tobago
SH	Saint Helena	TV	Tuvalu
SI	Slovenia	TW	Taiwan, Province of China
SK	Slovakia	TZ	United Republic of Tanzania
SL	Sierra Leone	UA	Ukraine
SM	San Marino	UG	Uganda
SN	Senegal	US	United States of America
SO	Somalia	UY	Uruguay
SR	Suriname	UZ	Uzbekistan
ST	Sao Tome and Principe	VA	Holy See
SV	El Salvador	VC	Saint Vincent and the Grenadines
SY	Syrian Arab Republic	VE	Venezuela
SZ	Swaziland	VG	Virgin Islands (British)
TC	Turks and Caicos Islands	VN	Viet Nam
TD	Chad	VU	Vanuatu
TG	Togo	WO	World Intellectual Property Organization (WIPO)
TH	Thailand	WS	Samoa
TJ	Tajikistan	XN	Nordic Patent Institute (NPI)
TL	Timor-Leste	YE	Yemen
TM	Turkmenistan	ZA	South Africa
TN	Tunisia	ZM	Zambia
TO	Tonga	ZW	Zimbabwe
TR	Turkey		
SE	Sweden		

1. მცენარეთა ახალი ჯიშები

1.1. ბანაცხალები

(10) P 2010 015 A

(21) P 2009 015

(22) 2010 26 04

(76) ი. ლომოურის მიწათმოქმედების ინსტიტუტი (GE)

პაშა ვახეიშვილი (GE)

ავთანდილ მუმლაძე (GE)

ავთანდილ კორახაშვილი (GE)

ლია ქირიკაშვილი (GE)

ანა გუღბანი (GE)

(50) მუხუდო (*Cicer Arietinum L*)

(54) ჯიში „არაგვი“

(57) „არაგვი“ საშუალოდ საგვიანო ჯიშია, მცენარე ბუჩქის ტიპისაა, აქვს ძლიერ დატოტვილი ღერო, მცენარე სწორმდგომია, მისი სიმაღლეა 40-70სმ ამინდის პირობების მიხედვით. მცენარის ფოთლები ღია მწვანე ფერისაა, ყვავილი თეთრია, ქვედა პარკების მიმაგრების სიმაღლე 40 სმ-ია, პარკში თესლის რაოდენობა 1 ცალია, იშვიათად ორი ან სამი. მარცვალი ჩალისფერი საშუალო სიმსხოსი, მარცვლის ფორმა გლუვი, მისი დიამეტრი 8 მმ-ია. 1000 მარცვლის მასა 310 გრამია. მარცვლის საშუალო მოსავლიანობა მერყეობს 1,6-დან 2,9 ტონამდე ჰექტარზე. ჯიში არ ავადდება ასკოხიტოზით, იგი უმნიშვნელოდ ავადდება ფუზარიოზით. აღმოსავლეთ საქართველოსთვის მისი თესვის ოპტიმალური ვადა ნოემბრის ნახევრიდან მარტის ნახევრამდე გრძელდება. მარცვალში ნედლი პროტეინის შემცველობა არის 23,16%, ცხიმის – 5,54%, უაზოტო ექსტრაქტული ნივთიერება (უ.ე.ნ.) – 53,15%, ხასიათდება კარგი გემური თვისებებით.

1. NEW VARIETIES OF PLANT

1.1. APPLICATIONS

(10) P 2010 015 A

(21) P 2009 015

(22) 2010 26 04

(76) Georgian Research Institute of Farming (GE)

Pasha Vacheishvili (GE)

Avtandil Mumladze (GE)

Avtandil Korakhashvili (GE)

Lia Kirikashvili (GE)

Ana Gulbani (GE)

(50) Chickpea (*Cicer Arietinum* L)

(54) Variety “Aragvi“

(57) The Variety , “Aragvi” is middle early lentil variety. The plant it brush type, the height is 40-70 cm, the plant is erect type. The color of the leaf is pale green, the flower is white. The height of the below pod attachment is 40cm, the seed number most of the time per pod is 1 and seldom 2-3 seeds. The seed color is pale yellow-brownish, the shape of the seed is round with a size 8mm diameter with the slightly broad surface. 1000 seed weight is 310 gram. The average yield of the grain is 1.6-2.9 t/ha. The variety, “Aragvi” is less susceptible to fusarium. The planting time for east Georgia starts from the middle of November and continues to the middle of March. Grain wet gluten content is about 23.16%, fat contents is 5.54%, the same of nitrogen – free extract substance is 53.15%, characterized with good taste properties.

(10) P 2010 016 A

(21) P 2009 016

(22) 2010 26 04

(76) ი. ლომოურის მიწათმოქმედების ინსტიტუტი (GE)

პაშა ვახეიშვილი (GE)

ავთანდილ მუმლაძე (GE)

ავთანდილ კორახაშვილი (GE)

ლია ქირიკაშვილი (GE)

ანა გულბანი (GE)

(50) ოსპი (*Lens Esculenta* Moench)

(54) ჯიში „წილკანი“

(57) „წილკანი“ საშუალოდ საადრეო ჯიშია, მცენარე ბუჩქის ტიპისაა, მისი სიმაღლე 30 სმ-ია, არ წეება (ოპტიმალური კლიმატური პირობების შემთხვევაში), მცენარე ძლიერ დატოტვილია, მცენარის ფოთლები ღია მწვანე ფერისა, ყვავილი თეთრია, პარკების რაოდენობა 60-70 ცალი, პარკში თესლის რაოდენობა 1 ცალია, იშვიათად ორი. ქვედა პარკების მიმაგრების სიმაღლე 15 სმ-ია, მარცვალი მოწითალო ფერისაა, საშუალო სიმსხოსი, მარცვლის ფორმა ბრტყელია, ოდნავ ამობურცული ზედაპირით. 1000 მარცვლის წონა 42,1 გრამია. ჯიში უმნიშვნელოდ ავადდება ფუზარიოზით. მცენარე ორთესელა ბუნებისაა, აღმოსავლეთ საქართველოსთვის მისი თესვის ოპტიმალური ვადა ნოემბრის ნახევრიდან მარტის ნახევრამდე გრძელდება. მარცვლის საშუალო მოსავლიანობა არის 2-3 ტონა ჰექტარზე. მარცვალში ნედლი პროტეინის შემცველობა არის 26,28%, ცხიმის – 1,46%, უაზოტო ექსტრაქტული ნივთიერება (უ.ე.ნ.) – 48,96%. ადვილად ხარშვადია, ხასიათდება კარგი გემური თვისებებით. ნამჯის საჰექტარო მოსავლიანობა არის 2,7 ტონა, რომლის ენერგეტიკული საკვები ერთეულია 63,62%, მონელებადი პროტეინი კი – 6,47%.

(10) P 2010 016 A

(21) P 2009 016

(22) 2010 26 04

(76) Georgian Research Institute of Farming (GE)

Pasha Vacheishvili (GE)

Avtandil Mumladze (GE)

Avtandil Korakhashvili (GE)

Lia Kirikashvili (GE)

Ana Gulbani (GE)

(50) Lentil (*Lens Esculenta* Moench)

(54) Variety “Tsilkani“

(57) The Variety, “Tsilkani” is early lentil variety. The plant is brush type, the height is 30cm. The plant does not have a lodging problem. The color of the leaf is pale green, the flower is white, the pod number ranges from 60-70, and the seed number per pod is 1 or 2. The height of the below pod attachment is 15 cm. The seed color is reddish, the shape of the seed is round with the slightly broad surface. 1000 seed weight is 42, 1 gram. The variety, “Tsilkani” is less susceptible to fusarium. The plant is facultative and the planting time for east Georgia starts from the middle of November and continues to the middle of March. The average yield of the grain is 2-3 t/ha. Grain wet gluten content is about 26.28%, fat contents is 1.46%, the same of nitrogen-free extract substance is 48.96%. It is easily boilable, characterized with good taste properties. Crop capacity of the straw is 2.7 tones per hectar, of which energetic nutritional unit is 63.62%, and digestible protein is 6.47%.

(10) P 2010 017 A

(21) P 2009 017

(22) 2010 05 05

(76) ი. ლომოურის მიწათმოქმედების ინსტიტუტი (GE)

თამარ ახალაძე (GE)

გეჯურა ჭინჭარაული (GE)

ავთანდილ მუმლაძე (GE)

ანა გულბანი (GE)

ანა დევიძე (GE)

(50) მუხუდო (*Cicer Arietinum* L)

(54) ჯიში „სარკინეთი“

(57) მუხუდო მცენარეული ცილის მწარმოებელი სამარცვლე-პარკოსანი კულტურაა. ჯიში „სარკინეთი“ საგაზაფხულო მუხუდოს ჯიშია. ითესება ადრე გაზაფხულზე. შეუძლია მცირე წაყინვების გადატანა. მცენარე ნახევრად სწორმდგომია 60-65 სმ. სიმაღლის, ახასიათებს საკმაოდ ძლიერი დატოტვა, ანტოციანური შეფერილობისაა. მცენარე მთლიანად შებუსუსულია მოყავისფრო ბუსუსებით. ფოთოლი წყვილფრთართულია და ბოლოვდება ერთი ფოთოლაკით. ფოთოლაკების რაოდენობა 6-8 წყვილია.

ყვავილი მოთეთრო ფერისაა და ვითარდება ფოთლის ილლიდან გამოსულ პატარა ღერაკებზე. მცენარე თვითმტვერია.

ნაყოფი რომბისებურ-ოვალური პარკია. პარკის სიგრძე 2-2,5 სმ-ია. მასში მოთავსებულია 1-2 მარცვალი. სიმწიფისას პარკი არ სკდება და არ ახასიათებს ჩაცვენა.

ნაყოფი მოყვითალო-მოყავისფრო შეფერილობისაა. ფორმა – მრგვალი კუთხისებური. 1000 მარცვლის მასა 390 გრამია. მარცვალში ცილის შემცველობა კი – 27%. გემური თვისება შეფასდა 4 ბალით.

ჭარბი ნალექების პირობებში მცენარე მცირედ ავადდება ასკოხიტოზით და ფუზარიოზით.

(10) P 2010 017 A

(21) P 2009 017

(22) 2010 05 05

(76) Georgian Research Institute of Farming (GE)

Tamar Akhaladze (GE)

Gejura Chincharauli (GE)

Avtandil Mumladze (GE)

Ana Gulbani (GE)

Ana Devidze (GE)

(50) Chickpea (Cicer Arietinum L)

(54) Variety “Sarkineti”

(57) The variety “Sarkineti” is spring variety. It is planted in early spring, and it is frost resistant too. The plant is semi-erect with a height 60-65 cm. It is branch type with high anthocyanin. The plant is covered with brownish hair on stems, leaves and pods. The leaf is normal (uni-imparipinnate), number of leaflets per leaf is 6-8 pears.

The flower is white and is self-pollinate. The pod is oval shape 2-2.5 cm long. There are 1-2 seeds in the pod. The pod does not break and the seeds do not fall off. The seed is yellow brown. 1000 seed weight is 390 gram. The seed shape is rough. The protein content in the seed is 27%. The taste properties were evaluated with 4 points. The plant is less susceptible during the heavy rained conditions with Fusarium wilt and Ascochita blight.

(10) P 2010 018 A

(21) P 2009 018

(22) 2010 08 02

(76) ი. ლომოურის მიწათმოქმედების ინსტიტუტი (GE)

ალექსანდრე სარალიძე (GE);

ნატო კაკაბაძე (GE)

(50) პომიდორი (*Lycopersicon esculentum* L)

(54) ჯიში „ვარდისფერი ჭოპორტულა“

(57) ჯიში „ვარდისფერი ჭოპორტულა“ სამეურნეო და ბიოლოგიური თვისებების მიხედვით არის საშუალო საგვიანო, სიცივის ამტანი და მოსავალს იძლევა ოქტომბრის ბოლომდე. მცენარე არის ინდეტერმინანტი. დერო ძლიერ დატოტილი, საშუალოდ შეფოთილი. მუხლთაშორისების სიგრძე 5-8 სმ, შებუსული. ფოთოლი – საშუალოდ დაკბილული, მწვანე შეფერილობის. ყვავილედ – რთული, 3-5 ყვავილით. ნაყოფი – მრგვალი, გლუვი ზედაპირით, ვარდისფერი შეფერილობით, პრიალა კანით, 4-5 ბუდით. მწიფე ნაყოფის საშუალო წონა 140 გრ. 1000 ცალი თესლის წონა – 3,58 გრ. საყრდენზე მცენარის სიმაღლე 135 სმ, უსაყრდენოდ – 124 სმ. სასაქონლო მოსავლიანობა საყრდენის შემთხვევაში 50 ტ/ჰა. უსაყრდენოდ – 36 ტ/ჰა. აღმოცენებიდან სიმწიფის დაწყებამდე მცენარეს სჭირდება 120 დღე. ბიოლოგიური მაჩვენებლების მიხედვით მწიფე ნაყოფში არის: მშრალი ნივთიერება – 5,48%, საერთო შაქარი – 3,68%, ასკორბინის მჟავა – 26,2%, საერთო მჟავიანობა – 0,40%.

(10) P 2010 018 A

(21) P 2009 018

(22) 2010 08 02

(76) Georgian Research Institute of Farming (GE)

Aleksandre Saralidze (GE)

Nato Kakabadze (GE)

(50) Tomato (*Lycopersicon esculentum* L)

(54) Variety “Pink Choportula“

(57) Variety “Pink Choportula“ is a late plant, cold enduring and gives crop till the end of October. The plant is indeterminate, stem is strongly branched, fairly covered with leaves, length of internodes is 5-8 centimeters, often lanated, with smooth surface. Leaves are weakly toothed, of green color, flowerbed-compound with 3-5 flowers. Fruit is round, pink color-red with smooth surface and sparkling skin, with 4-5 nodes. Average weight of the ripe fruit is 140 grammes. Weight of 1000 seed amounts to 3,58 grammes. In case of footing, height of the plant reaches 135 centimeters, while 124 centimeters-without footing. In case of footing, crop productivity is 50 ton/hectares, without footing-36 ton of hectares. The plant needs 120 days from cropping up before ripeness. According to biological indicators, ripe fruit includes: dry substance – 5,48%, total sugar – 3,68%, ascorbic acid – 26,2%, total acidity – 0,40%.

(10) P 2010 019 A

(21) P 2009 019

(22) 2010 05 03

(76) ი. ლომოურის მიწათმოქმედების ინსტიტუტი (GE)

ნატო კაკაბაძე (GE)

ტარიელ კოხრეიძე (GE)

ელენე მოთიაშვილი (GE)

ზურაბ საპატოვი (GE)

(50) საბოსტნე სოია (Glycine max L Merrill)

(54) ჯიში „მწვანეპარკიანი“

(57) ჯიში „მწვანეპარკიანი“ სამეურნეო და ბიოლოგიური თვისებების მიხედვით არის საშუალო საგვიანო და მასიური ყვავილობიდან ტექნიკურ სიმწიფემდე საჭიროებს 80-85 დღეს, ტექნიკურ სიმწიფეში მწვანე პარკების მოსავლის აღება შესაძლებელია აღმოცენებიდან 95-ე დღეს. თესლები ბიოლოგიურ სიმწიფეს აღწევს 120-130 დღეში. პარკები ფორმირდება მცენარის მთელ სიმაღლეზე. ერთ მცენარეზე არის დაახლოებით 120 ცალამდე პარკი. ტექნიკურ სიმწიფეში პარკების მოსავლიანობა შეადგენს 170 ცენტნერს ჰექტარზე. ბიოლოგიურ სიმწიფეში თესლის მოსავლიანობა შეადგენს 70 ცენტნერს ჰექტარზე. თესლი შეიცავს: 42,7% ცილას, 20,8% ცხიმს. 1000 ცალი მწვანე თესლის წონაა 760 გრ. ბიოლოგიურად მომწიფებული თესლი არის მომწვანო-მოყვითალო შეფერილობის. ბიოლოგიურად მომწიფებული 1000 ცალი თესლის წონაა 300 გრ.

(10) P 2010 019 A

(21) P 2009 019

(22) 2010 05 03

(76) Georgian Research Institute of Farming (GE)

Nato Kakabadze (GE)

Tariel Kokhreidze (GE)

Elene Motiashvili (GE)

Zurab Sapatovi (GE)

(50) Vegetable Soya Bean (*Glycine max* L Merrill)

(54) Variety “Mtsvane parkiani”

(57) Variety “Mtsvane parkiani” according the agricultural and biological traits is middle-earlier plant and from massive flowering to technical ripe it needs 80-85 days, in the technical ripe harvest of green beans possible from germinated 95th day. Seeds reach biological ripe in 120-130 days. Beans are formed whole length of plant. On one plant are about 120 beans. Harvest of beans in the technical ripe reaches 170 centners per hectare. Harvest of beans in the biological ripe reaches 70 centners per hectare. Seed includes: protein – 42.7%, fat – 20.8%. Weight of 1000 amount of green seeds is 760 g. Biologically ripped seed is green-yellow colored. Weight of 1000 amount of biological ripe seeds is 300 g.

(10) P 2010 020 A

(21) P 2009 020

(22) 2010 12 02

(76) ი. ლომოურის მიწათმოქმედების ინსტიტუტი (GE)

ნატო კაკაბაძე (GE)

ლერი ნოზაძე (GE)

ედნარ მიქანაძე (GE)

ოთარ ჯანხოთელი (GE)

(50) პამიდორი (*Lycopersicon esculentum* L)

(54) ჯიში „საადრეო“

(57) ჯიში „საადრეო“ სამეურნეო და ბიოლოგიური თვისებების მიხედვით არის საადრეო და მოსავალს იძლევა აგვისტოს ბოლომდე. მცენარე არის დეტერმინანტი. დერო ძლიერ დატოტვილი, საშუალოდ შეფოთილი. ორმაგფრთისებრი მუხლთაშორისების სიგრძე 5-6სმ, შებუსული. ფოთოლი – საშუალოდ დაკბილული, მწვანე შეფერილობის. ყვავილენი რთული, 3-5 ყვავილით. ნაყოფი – გრძელი, ნაყოფის ბოლო წაწვეტებული, წითელი შეფერილობით, პრიალა კანით, 3 ბუდით. მწიფე ნაყოფის საშუალო წონა 50 გრ. 1000 ცალი თესლის წონა – 1,98 გრ. ნაყოფის სიგრძე 5სმ, ნაყოფის დიამეტრი 4 სმ. სასაქონლო მოსავლიანობა 60ტ/ჰა. აღმოცენებიდან სიმწიფის დაწყებამდე მცენარეს სჭირდება 70 დღე. ბიოლოგიური მახვენებლების მიხედვით მწიფე ნაყოფში არის: მშრალი ნივთიერება – 3,43%, საერთო შაქარი – 3,18%, ასკორბინის მჟავა – 16,7%, საერთო მჟავიანობა – 0,45%.

(10) P 2010 020 A

(21) P 2009 020

(22) 2010 12 02

(76) Georgian Research Institute of Farming (GE)

Nato Kakabadze (GE)

Leri Nozadze (GE)

Ednar Mikanadze (GE)

Adoli Tkeshelashvili (GE)

Otari Jankhoteli (GE)

(50) Tomato (*Lycopersicon esculentum* L)

(54) Variety "Saadreo"

(57) Variety "Saadreo" according to the agricultural and biological traits is an earlier plant and gives the harvest before the end of August. The plant is determinate, the stem is strongly branched, fairly covered with leaves, and the length of internodes is 5-6 cm, often lanated, with a smooth surface. Leaves are weakly toothed, green color. Flower is complicated with 3-5 flowers. Fruit is long; the end of the fruit is sharpened with red color and sparkling skin, with 3 nests. Average weight of the ripe fruit is 50 g, weight of 1000 seed amount is 1.98 g. Length of fruit is 5 cm, diameter of fruit is 4 cm. Crop productivity yield is 60 t/ha. From germination to starting the ripening of the plant needs 70 days. According to the biological itinerary, the ripe fruit includes: dry substance - 3.43%; total sugar - 3.18%; Ascorbic acid - 16.7%; total acidity - 0.45%.

(10) P 2010 021 A

(21) P 2009 021

(22) 2010 12 02

(76) ი. ლომოურის მიწათმოქმედების ინსტიტუტი (GE)

ნატო კაკაბაძე (GE)

(50) საბოსტნე სოია (Glycine max L Merrill)

(54) ჯიში „საბოსტნე 1“

(54) ჯიში „საბოსტნე 1“ სამეურნეო და ბიოლოგიური თვისებების მიხედვით არის საადრეო და მასიური ყვავილობიდან ტექნიკურ სიმწიფემდე საჭიროებს 20-25 დღეს, ხოლო თესლის ბიოლოგიურ სიმწიფემდე – 55-60 დღეს. მცენარის ბუჩქის სიმაღლე – 40-50სმ, საშუალოდ შებუსული, მოკლე მუხლთაშორისებით საშუალოდ შეფოთილი, ფოთოლი ოვალური ფორმის, მთლიანი, მახვილი ბოლოთი. ყვავილი თეთრი, ყვავილობის ხანგრძლივობა 20-30 დღე. პარკის ფერი ტექნიკურ სიმწიფეში – მწვანე. პარკის სიგრძე – 5,0სმ, სიგანე – 1,2სმ. ერთ მცენარეზე ფორმირდება 30-დან 50-მდე პარკი, ძირითადად პარკში 2 თესლია, იშვიათად 1 ან 3. თესლი მწვანეა, ოვალური ფორმის, ბრტყელი, სიგრძე – 1,3სმ, დიამეტრი – 0,8 სმ, 1000 ცალი მწვანე თესლის წონაა 680 გრ. მწვანე თესლი შეიცავს: 42% ცილას, 22% ცხიმს. პირველი კრეფა მწვანე პარკების ტექნიკურ სიმწიფეში შესაძლებელია აღმოცენებიდან მე-60 დღეს. ბიოლოგიურ სიმწიფეს თესლები აღწევენ აღმოცენებიდან 85-90-ე დღეს. ტექნიკურ სიმწიფეში პარკების მოსავლიანობა ჰექტარზე 95 ცენტნერია, ბიოლოგიურ სიმწიფეში თესლების მოსავლიანობა ჰექტარზე არის 37 ცენტნერი.

(10) P 2010 021 A

(21) P 2009 021

(22) 2010 12 02

(76) Georgian Research Institute of Farming (GE)

Nato Kakabadze (GE)

(50) Vegetable Soya Bean (*Glycine max* (L.) Merrill)

(54) Variety “Sabostne 1”

(57) Variety “Sabostne 1” according the agricultural and biological traits is earlier plant and from massive flowering to technical ripe it needs 20-25 days, but to biological ripening it needs 55-60 days. Length of branch of plant is 40-50 cm. with short internodes, on the average with leaves, form of leaf is oval, whole with pointed end. Flower is white; duration of flowering is 20-30days. Color of bean in the technical ripe is green. Length of bean is 5.0 cm. width of bean is 1.2 cm. On the one plant it is formed from 30 to 50 beans, generally in the bean there are 2 seeds, seldom 1 or 3. Seed is green, oval, flat, length of seed is 1.3 cm. diameter is 0.8 cm, weight of 1000 amount of green seeds are 680 g. green seed includes: protein – 42%, fat – 22%. The first harvest of green beans in technical ripe possible at 60th day from germination. The biological ripe seeds are reached at 85-90 day from germination. Harvest of beans in technical ripe per hectare makes 95 centners. Harvest of beans in biological ripe per hectare makes 37 centners.

2. დანართები
ANNEXES

2.1. დანართი 1
ANNEX 1

ჯ ი შ ი ს ა ღ ვ ე რ ი ლ ო ბ ა

I. კულტურა: მუხედო Cicer Arietinum L
(ქართული სახელი) (ლათინური სახელი)

II. განმცხადებელი: ი. ლომოურის მიწათმოქმედების ინსტიტუტი
3300 მცხეთა, წეროვანი (GE)

III. ჯიშის დასახელება: არაგვი
სელექციური ნომერი: 10

IV. ინფორმაცია ჯიშის წარმომავლობაზე, გამოყვანასა და გამრავლებაზე

ჯიში „არაგვი“ გამოყვანილია ICARDA-დან მიღებული საკოლექციო მასალიდან ერთჯერადი ინდივიდუალური გამორჩევის მეთოდით.

V. ჯიშის ნიშან-თვისებები

ნიშან-თვისება		ბამონათვის ხარისხი	ჯიშ-მეტალონი ელემსირი	ინდექსი
1		2	3	4
მცენარე	ზრდის ტიპი (ყვავილობის შემდეგ)	სწორი	ნახევრად სწორი	1 3
	განშტოება	საშუალო	საშუალო	3
	სიმაღლე (პარკის სრული განვითარებისას)	მაღალი	საშუალო	7 5
ღმერთ	ატოციანური შეფერვა	არ გააჩნია	არ გააჩნია	1
ფოთოლი	მწვანე ფერის ინტენსიობა	საშუალო	საშუალო	5
ფოთოლაკი	ზომა	საშუალო	განიერი	5 7
ყვავილი	შეფერილობა	თეთრი	თეთრი	1

1		2	3	4
პარკი	ზომა	საშუალო ძალიან განიერი	განიერი	5 7
	მწვანე ფერის ინტენსიობა	ნათელი	ნათელი	1
	თესლის რაოდენობა	ერთი და ორი	ერთი და ორი	2
თესლი	შეფერილობა (ნაყოფის სიმწიფიდან 1 თვის შემდეგ)	მოყვითალო ყავისფერი	მოყვითალო ყავისფერი	3
	წონა	საშუალო	მაღალი	5 7
	ფორმა	მრგვალი	მრგვალი კუთხოვანი	1 2
	წიბო	არ გააჩნია ან ძალიან სუსტია	საშუალო	1 5
ყვავილობის ღრე (მცენარის 80% აქვს, სულ ცოტა, ერთი ყვავილი)		საშუალო	ადრეული	5 3
მშრალი თესლის სიმწიფის ღრე		საშუალო	ადრეული	5 3

VI. მსგავსი ჯიშები და მათგან განსხვავება

მსგავსი ჯიშის სახელი	ნიშანი, რომლითაც განაცხადის ჯიში განსხვავდება მსგავსისაგან	ნიშნის ბამონხატვის ხარისხი	
		მსგავსი ჯიში	კანდიდატი ჯიში
ელექსირი	ჯიში „ელექსირი“ არის შედარებით საადრეო, მსხვილმარცვლიანი და დაავადებებისადმი ნაკლებად გამძლე ვიდრე ჯიში „არაგვი“.	საადრეო; მსხვილმარცვლიანი; დაავადებებისადმი ნაკლებად გამძლე	საშ. საგვიანო; საშუალო მარცვალი; დაავადებებისადმი გამძლე

VII. დამატებითი ინფორმაცია

1) მანებლებისა და დაავადებებისადმი მდგრადობა

ჯიში “არაგვი” არ ავადდება ასკოხიტოზით და ნაკლებად ავადდება ფუზარიოზით.

2) ჯიშის გამოცდის განსაკუთრებული პირობები

არა

3) სხვა ინფორმაცია

ჯიში “არაგვი” არის დიდ ფართობზე მექანიზებული მოვლა-მოყვანისათვის ვარგისი ჯიში.

2.2. ტანარტი 2

ANNEX 2

ჯ ი შ ი ს ა ღ ჯ ე რ ი ლ ო ბ ა

I. კულტურა: ოსპი Lens Esculenta Moench
 (ქართული სახელი) (ლათინური სახელი)

II. განმცხადებელი: ი. ლომოურის მიწათმოქმედების ინსტიტუტი
 3300 მცხეთა, წეროვანი (GE)

III. ჯიშის დასახელება: წილკანი
 სელექციური ნომერი: 8

IV. ინფორმაცია ჯიშის წარმომავლობაზე, გამოყვანასა და გამრავლებაზე
 ჯიში „წილკანი“ გამოყვანილია ICARDA-დან მიღებული საკოლექციო მასა-
 ლიდან ერთჯერადი ინდივიდუალური გამორჩევის მეთოდით.

V. ჯიშის ნიშან-თვისებები

ნიშან-თვისება		ბამონათვის ხარისხი	ჯიშ-ეტალონი კაბლო	ინდექსი
1		2	3	4
შებენი ფერი		მოწითალო	მოყვითალო	
მცენარე	დგომა	ნახევრად დახრილი	ნახევრად დახრილი	3
	ატოციანური შეფერილობა	არა აქვს	არა აქვს	9
	სიმაღლე ყვავილობის დროს	დაბალი	საშუალო	3 5
	დატოტვის ინტენსიობა	ძლიერი	ძლიერი	7
ფოთოლი	ფორმა	ელიფსური	ელიფსური	1
	მწვანე ფერის ინტენსიობა	საშუალო	მუქი	2
	ფოთოლი ზომა	საშუალო	დიდი	5 7
მტკვანი ყვავილების რაოდენობა ყოველ კანძზე		სამი	სამი	5

1		2	3	4
ყვავილი	ზომა	საშუალო	დიდი	5 7
	იისფერი საზები წიბოებზე	აღენიშნება	აღენიშნება	9
პარკი	ფერის ინტენსიობა (სრული სიმწიფის ფაზაში)	საშუალო	საშუალო	5
	თესვების რაოდენობა	ერთიდან ორამდე	ერთიდან ორამდე	2
	ფერი ასაღები სიმწიფის ფაზაში	ყვითელი	ყვითელი	1
	წვერის ფორმა	შემოკლებული	წაწვეტებული	1 3
მშრალი თხელი მასა		საშუალო	მაღალი	5 7
ყვავილობის კერიოლი		ადრეული გვიანი ძალიან გვიანი	საშუალო	3 5
მომწიფების კერიოლი		საადრეო	საშუალო	3 5

VI. მსგავსი ჯიშები და მათგან განსხვავება

მსბავსი ჯიშის სახელი	ნიშანი, რომლითაც განაცხადის ჯიში განსხვავდება მსბავსისაგან	ნიშნის გამოხატვის ხარისხი	
		მსბავსი ჯიში	კანდიდატი ჯიში
პაბლო	ჯიში „პაბლო“ არის მაღალ-მოზარდი და საგვიანო კანდიდატ ჯიშ „წილკოანთან“ შედარებით.	მაღალი; მოზარდი; საგვიანო	დაბალმოზარდი; საადრეო

VII. დამატებითი ინფორმაცია

1) მანებლებისა და დაავადებებისადმი მდგრადობა

ჯიში „წილკანი“ არის საადრეო და დაავადებებისადმი გამძლე ჯიში.

2) ჯიშის გამოცდის განსაკუთრებული პირობები

არა

3) სხვა ინფორმაცია

ჯიში „წილკანი“ არის დიდ ფართობზე მექანიზებული მოვლა-მოყვანისათვის ვარგისი ჯიში.

2.3. დანართი 3

ANNEX 3

ჯ ი შ ი ს ა ღ ვ ე რ ი ლ ო ბ ა

I. კულტურა: მუხედო Cicer Arietinum L
(ქართული სახელი) (ლათინური სახელი)

II. განმცხადებელი: თამარ ახალაძე (GE)

III. ჯიშის დასახელება: სარკინეთი

IV. ინფორმაცია ჯიშის წარმომავლობაზე, გამოყვანასა და გამრავლებაზე

ჯიში „სარკინეთი“ გამოყვანილია მიწათმოქმედების ინსტიტუტში მასობრივი გამორჩევის მეთოდით. საწყის მასალად გამოყენებულია თეთრიწყაროს რაიონის სოფელ დაღეთიდან, გლეხურ მეურნეობაში, მუხედოს შერჩეული მცენარეები.

V. ჯიშის ნიშან-თვისებები

ნიშან-თვისება		ბამონათვის ხარისხი	ჯიშ-მტალონი ელემსირი	ინდექსი
1		2	3	4
მცენარე	ზრდის ტიპი (ყვავილობის შემდეგ)	ნახევრად სწორი	ნახევრად სწორი	3
	განშტოება	საშუალო	საშუალო	3
	სიმაღლე (პარკის სრული განვითარებისას)	მაღალი	საშუალო	7 5
ღერო ანტოციანური შეფერვა		გააჩნია	არ გააჩნია	9 1
ფოთოლი მწვანე ფერის ინტენსიობა		ნათელი	საშუალო	3 5
ფოთოლაკი ზომა		საშუალო	განიერი	5 7
ყვავილი შეფერილობა		თეთრი	თეთრი	1

1		2	3	4
პარკი	ზომა	საშუალო	განიერი	5 7
	მწვანე ფერის ინტენსიობა	საშუალო	ნათელი	3 1
	თესლის რაოდენობა	ერთი და ორი	ერთი და ორი	2
თხლი	შეფერილობა (ნაყოფის სიმწიფიდან 1 თვის შემდეგ)	მოყვითალო ყავისფერი	მოყვითალო ყავისფერი	3
	წონა	საშუალო	მაღალი	9 7
	ფორმა	მრგვალი კუთხისებური	მრგვალი კუთხისებური	2
	წიბო	არ გააჩნია ან ძალიან სუსტია	საშუალო	1 5
ყვავილობის დრო (მცენარის 80% აქვს, სულ ცოტა, ერთი ყვავილი)		საშუალო	ადრეული	5 3
მშრალი თხლის სიმწიფის დრო		ადრეული	ადრეული	3

VI. მსგავსი ჯიშები და მათგან განმასხვავება

მსბავსი ჯიშის სახელი	ნიშანი, რომლითაც განაცხადის ჯიშში განსხვავდება მსბავსისაგან	ნიშნის გამოსახატვის ხარისხი	
		მსბავსი ჯიშში	კანდიდატი ჯიშში
ელექსირი	საადრეობა მარცვლის სიმსხო დაავადებებისადმი გამძლეობა თესვის დრო	საადრეო; მსხვილი დაავადებებისადმი ნაკლებად გამძლე საშემოდგომო	საშ. საგვიანო; ძალიან მსხვილი დაავადებებისადმი გამძლე საგაზაფხულო

VII. დამატებითი ინფორმაცია

მცენარის განტოტვა იწყება ნიადაგის ზედაპირიდან 12 სმ-ში. ვარგისია მექანიზებული აღებისათვის.

1) მავნებლებისა და დაავადებებისადმი მდგრადობა

ჭარბი ნალექების პირობებში მცენარე მცირედ ავადდება ასკოხიტოზით და ფუზარიოზით.

2) ჯიშის გამოცდის განსაკუთრებული პირობები

არა

3) სხვა ინფორმაცია

ჯიში არის საგაზაფხულო.

2.4. დანართი 4

ANNEX 4

ჯ ი შ ი ს ა ლ ვ ე რ ი ლ ო ბ ა

- I. კულტურა: პამიდორი Licopersicum esculentum L
 (ქართული სახელი) (ლათინური სახელი)
- II. განმცხადებელი: ი. ლომოურის მიწათმოქმედების ინსტიტუტი
 3300 მცხეთა, წეროვანი (GE)

III. ჯიშის დასახელება: ვარდისფერი ჭოპორტულა

IV. ინფორმაცია ჯიშის წარმომავლობაზე, გამოყვანასა და გამრავლებაზე

1993 წელს დაიწყო სელექციური მუშაობა. ბუნებრივი ჰიბრიდიზაციით, გამორჩევით მაღალი ტემპერატურისა და მშრალი კლიმატის პირობებში. ვარდისფერი და წითელი პამიდორის ნათესიდან გამორჩეული იქნა ვარდისფერი ჭოპორტულა ალექსანდრე სარალიძის საკარმიდამო ნაკვეთში. ელიტური მასალა გამოვლინდა 1996 წელს. საკონკურსო ჯიშთა გამოცდა ჩატარდა 2005-2006 წ. მუხრანში შპს „სერგო დალაქიშვილთან“.

ჯიში „არაგვიდან“, რომელიც ხასიათდებოდა ნაყოფის სხვადასხვა ფერით და ფორმით, გამოირჩა „ვარდისფერი ჭოპორტულა“.

V. მსგავსი ჯიშები და მათგან განსხვავება

„არაგვი“ არის საგვიანო ჯიში და მოსავალს იძლევა ნოემბრის ბოლომდე. დღეთა რაოდენობამ აღმოცენებიდან სიმწიფის დაწყებამდე შეადგინა 131 დღე. ნაყოფმსხმოიარობის პერიოდი განისაზღვრა 84 დღით.

ჯიში „ვარდისფერი ჭოპორტულა“ „არაგვისგან“ განსხვავებით არის საშუალო საგვიანო ჯიში. აღმოცენებიდან სიმწიფის დაწყებამდე დღეთა რაოდენობა შეადგენს 120 დღეს, ნაყოფმსხმოიარობის პერიოდი კი – 75 დღეს.

VI. დამატებითი ინფორმაცია

1) მანებლებისა და დაავადებებისადმი მდგრადობა

ჯიში „ვარდისფერი ჭოპორტულა“ ძალიან მცირედ ავადდება ფიტოფტორით – 0,4%, გამძლეობას იჩენს ვირუსული დაავადებების, ნაცრის, ჭკნობის, ბაქტერიული ლაქიანობის მიმართ.

2) ჯიშის გამოცდის განსაკუთრებული პირობები

ა) ვარდისფერი ჭოპორტულა არის საშუალო საგვიანო ვეგეტაციის ჯიში ღია გრუნტში მოსაყვანად. მისი ფორმირება შეიძლება როგორც საყრდენზე, ისე უსაყრდენოდ. მექანიზაცია გამოიყენება მცენარის დაწოლამდე, შემდეგი მოვლითი სამუშაოები სრულდება ხელით.

ბ) საყრდენზე მცენარის სიხშირე არის 70×60 სმ. ჰა-ზე 24 ათასი მცენარე უსაყრდენოდ მცენარის სიხშირე არის 70×70 სმ. ჰექტარზე 21 ათასი მცენარე.

3) სხვა ინფორმაცია

ვარდისფერი ჭოპორტულას ნაყოფები გამორჩეულია განსაკუთრებული გემური თვისებებით. მისი სტანდარტული ნაყოფები გამოიყენება უმად მოსახმარად, სასალათოდ, ხოლო არასტანდარტული გამოიყენება – გადასამუშავებლად (საწებლებისთვის, კონსერვებისთვის).

VII. გავრცელების ზონა

ვარდისფერი ჭოპორტულა რეკომენდირებულია მე-9 ზონის რაიონებში გასავრცელებლად. აგრეთვე 1 ზონაში, ზუგდიდისა და ხობის რაიონების დაბლობი ნაწილებისათვის და მე-3 ზონაში ვანის და ტყიბულის რაიონების დაბლობი ნაწილებისათვის.

VIII. თესლის დამზადება

თესლი მზადდება არსებული ტექნოლოგიით, ძირითადად კი მე-2, მე-3, მე-4 და მე-5 ყვავილედიდან აღებული ტექნიკურად მწიფე ნაყოფებიდან.

ჯიშის წარმოებისათვის აუცილებელია ელიტური თესლის მომზადება დასათესად და ჩითილის გამოყვანა, მოვლითი სამუშაოების დროულად და მაღალმეცნიერულ დონეზე ჩატარდა, საყრდენზე ფორმირება ორ ღეროზე, დანარჩენი

ნამსრევების შეცვლა. უსაყრდენოდ-ფორმირება ბუნებრივად. კრეფის სიხშირე 4-5 დღეში ერთხელ.

2.5. დანართი 5

ANNEX 5

ჯ ი შ ი ს ა ლ ვ ე რ ი ლ ო ბ ა

I. კულტურა: საბოსტნე სოია Vegetable SOYA BEAN
(ქართული სახელი) (ლათინური სახელი)

II. განმცხადებელი: ი. ლომოურის მიწათმოქმედების ინსტიტუტი
3300 მცხეთა, წეროვანი (GE)

III. ჯიშის დასახელება: მწვანეპარკიანი

IV. ინფორმაცია ჯიშის წარმომავლობაზე, გამოყვანასა და გამრავლებაზე

საბოსტნე სოია – „მწვანეპარკიანი“ არის საქართველოსთვის არატრადიციული კულტურა და მისი დანერგვა მებოსტნეობაში აუცილებელია აგროსამრეწველო კომპლექსის მყარი ბაზის უზრუნველსაყოფად. აღნიშნული ჯიში ინსტიტუტის მოთხოვნით მიღებულია ტაივანიდან მებოსტნეობის მსოფლიო ცენტრიდან. მისი გამოცდა 2007-2008 წლებში მიმდინარეობდა გარდაბნის საცდელ სადგურში.

1) გამოყვანისა და გამრავლების ხერხი

ჯიში „მწვანეპარკიანის“ ინტროდუცირება მიმდინარეობს 2007 წლიდან საქართველოს სსიპ ი. ლომოურის მიწათმოქმედების ინსტიტუტის დაქვემდებარების სტრუქტურულ ერთეულში – გარდაბნის საცდელ სადგურში. მისი გამრავლება ხდება თესვით.

2) სხვა ინფორმაცია

საბოსტნე სოია – „მწვანეპარკიანი“ არის საშუალო საგვიანო პერსპექტიული ჯიში საგაზაფხულო და განმეორებითი თესვისათვის. მცენარეს გააჩნია მძლავრი ფესვთა სისტემა. კარგად შეფოთილი ბუჩქი, სიმაღლით 85-90 სმ. პარკების წარმოქმნა ხდება ღეროს მთელ სიგრძეზე. პარკი არის მსხვილი, მაგარი კანით, მუქი მწვანე შეფერილობით, ოდნავ დაშვებული.

მცენარე ხასიათდება სწორმდგომი ღეროთი. მთავარ ღეროზე მთელ სიგრძეზე ხდება პარკების ფორმირება. ერთ მცენარეზე დაახლოებით 120 ცალამდე პარკია. ფესვთა სისტემა მთავარღერძაა, ფოთოლი ოვალურია, მახვილი ბოლოთი, ყვავილი – თეთრი, პარკი – მწვანე, თესლი – მწვანე, მრგვალი. 1000 ცალი მწვანე თესლის წონა 760 გრამია.

V. ჯიშის ნიშან-თვისებები

ნიშან-თვისება		ინდექსი	ბამონატჰვის ხარისხი	ეტილონი, %0შ0
5.1 (5)	მცენარე ღეროს ფერი	1 []	ნაცრისფერი	Apache, Alaric, Talon, Imari
		2 [2]	ყავისფერი	Maple Glen, Chandor, Paoki, Agata
5.2 (11)	ყვავილი ფერი	1 [1]	თეთრი	Chandor, Crésir, Toréador
		2 []	იისფერი	Fransoy 242, Imari, Apache, Queen
5.3 (17)	თესლი ბორცვაკის ფერი	1 []	ნაცრისფერი	Spot, Major, Apache
		2 [2]	ყვითელი	Maple Arrow, Imari, Talon
		3 []	მცირედ ყავისფერი	Kingsoy, Argenta, Baron,
		4 []	ძლიერ ყავისფერი	Opale
		5 []	არასრულად შავი	Fransoy 242, Aurélia,
		6 []	შავი	Léman
5.4 (20)	მცენარე სიმწიფის დრო	1 []	ძალიან ადრეული	Wells, Kador, Folio
		2 []	ძალიან ადრეული ან ადრეული	Chandor, Queen, Paoki,
		3 []	ადრეული	Aurélia
		4 []	საშუალოდ ადრეული	Kador, Kingsoy, Alaric,
		5 []	საშუალო	Niva
		6 [6]	საშუალო საგვიანო	Williams
		7 []	საგვიანო	
		8 []	საგვიანო ან ძალიან საგვიანო	
		9 []	ძალიან საგვიანო	

VI. დამატებითი ინფორმაცია

1) მავნებლებისა და დაავადებებისადმი მდგრადობა

ჯიში „მწვანეპარკიანი“ გამძლეობას იჩენს ისეთი დაავადებების მიმართ, როგორცაა: ბაქტერიოზი, ფუზარიოზი, სეპტორიოზი, პერონოსპოროზი, მოზაიკა. რაც შეეხება სოკოვან დაავადებებს, ეფექტურია თესლის გაწმენდა, კულტურათა მორიგეობის დაცვა და აგროტექნიკური ღონისძიებების დროულად ჩატარება.

2) ჯიშის გამოცდის განსაკუთრებული პირობები

„მწვანეპარკიანის“ მოყვანა წარმატებით შეიძლება, როგორც დასავლეთ, ისე აღმოსავლეთ საქართველოს სარწყავ რაიონებში. მაღალი მოსავლის მიღებისათვის მწკრივთა შორის მანძილი უნდა იყოს 70 სმ, მწკრივში მცენარეთა შორის მანძილი – 20 სმ. ამ დროს პარკების მოსავლიანობა მაღალია.

2.6. დანართი 6
ANNEX 6

ჯ ი შ ი ს ა ლ ვ ე რ ი ლ ო ბ ა

I. კულტურა: პამიდორი *Licopersicum esculentum L*
(ქართული სახელი) (ლათინური სახელი)

II. განმცხადებელი: ი. ლომოურის მიწათმოქმედების ინსტიტუტი
3300 მცხეთა, წეროვანი (GE)

III. ჯიშის დასახელება: საადრეო

IV. ინფორმაცია ჯიშის წარმომავლობაზე, გამოყვანასა და გამრავლებაზე

1) გამოყვანისა და გამრავლების ხერხი

ვეგეტაციური გამრავლება	[არა]
თესლით გამრავლება	[თესლით]
ჰიბრიდით	[არა]
ჯიში	[ჯიში]

V. სხვა ინფორმაცია

საწყისი მასალა მიღებულია ტაივანიდან, მებოსტნეობის მსოფლიო ცენტრიდან 2007 წელს ინსტიტუტის მოთხოვნით. ჯიშთა გამოცდა მიმდინარეობდა 2007-2009 წლებში სსიპ – ი. ლომოურის მიწათმოქმედების დაქვემდებარების სტრუქტურული ერთეულის-სართიჭაღის საცდელი სადგურის ტერიტორიაზე.

VI. ჯიშის ნიშან-თვისებები

ნიშან-თვისება		ინდექსი	ბამონახატი ხარისხი	ეტალონი, ჯიში
1	2	3	4	5
5.1 (2)	მცენარე ზრდის ტიპი	1 [1] 2 []	დეტერმინანტული ინდეტერმინანტული	Campbell 1327, Prisca Marmande VR, Sain-Pierre, San Marzano 2
5.2 (9)	ფოთოლი განკვეთილობა	1 [] 2 [2]	ფრთისებრი ორმაგფრთისებრი	Pilot, Red Jacket, Mikado Lukullus, Saint-Pierre

1	2	3	4	5
5.3 (20)	ყვავილის ყუნწი განცალკევებული შრე	1 [] 9 [2]	არ გააჩნია გააჩნია	Aledo, Bandera, Count, Lerica Montfavel H 63.5, Roma
ნაქოფი				
5.4 (22)	ზომა	1 [] 3 [] 5 [5] 7 [] 9 []	ძალიან წვრილი წვრილი საშუალო მსხვილი ძალიან მსხვილი	Cerise, Sweet 100 Early Mech, Europeel, Roma Alphamech, Diego Carmello, Ringo Erlidor, Lydia, Muril
5.5 (24)	გრძივი კვთის ფორმა	1 [] 2 [] 3 [] 4 [] 5 [] 6 [] 7 [] 8 [] 9 [] 10 []	ბრტყელი მრგვალად ბრტყელი მრგვალი კუბისებური ცილინდრული ელიფსური გულისებური უკუკვერცხისებური კვერცხისებრი მსხვილისებური	Campbell 28, Marmande VR Montfavel H 63.5, Montfavel H 63.4 Cerise Moneymaker Early Mech, Peto Gro Hypeel 244, Macero II, San Marzano 2 Alcaria, Castone Valenciano Barbara Rimone, Rio Grande Europeel
5.6 (25)	ნაყოფის ყუნწის წიბო	1 [] 3 [] 5 [5] 7 [] 9 []	არ გააჩნია ან ძალიან სუსტი სუსტი საშუალო ძლიერი ძალიან ძლიერი	Calimo, Cerise Early Mech, Hypeel 244, Melody, Peto Gro, Rio Grande Montfavel H 63.5, Montfavel H 63.4 Campbell 1327, Carmello, Count Costeluto Fiorentino, Marmande VR
5.7 (33)	საკნების რაოდენობა	1 [] 2 [2] 3 [] 4 [] 5 []	ორი ორი ან სამი სამი ან ოთხი ოთხი, ხუთი ან ექვსი ექვსზე მეტი	Early Mech, Europeel, San Marzano Alphamech, Futuria Montfavel H 63.5 Raissa, Tradiro Marmande VR
5.9 (34)	მწვანე წინწკალი დასაწყისში (სიმწიფის წინ)	1 [] 9 [9]	არ გააჩნია გააჩნია	Rio Grande, Felicia, Trust Montfavel H 63.5, Daniela
5.10 (38)	შეფერილობა სიმწიფისას	1 [] 2 [] 3 [] 4 [] 5 [] 6 []	კრემისფერი ყვითელი ნარინჯისფერი ვარდისფერი წითელი მოყავისფრო	Jazon, White Mirabell Goldene Königin, Yellow Pear Sungold House Momotaro Ferline, Montfavel H 63.5, Daniela Ozyrys
5.11 (40)	სიმკვრივე	1 [] 3 [] 5 [] 7 [] 9 []	ძალიან რბილი რბილი საშუალო მაგარი ძალიან მაგარი	Marmande VR Trend Cristina Fernova, Konsul, Tradiro Daniela, Karat, Lolek

VII. დამატებითი ინფორმაცია

1) მავნებლებისა და დაავადებებისადმი მდგრადობა

დასახელება	არ ბაანნია	ბაანნია
სამხრეთული ნემატოდა (Meloidogyne incognita) (ნიშან-თვისება 46)	[]	[+]
წვერის და ფესვის სიდამპლე (Fusarium oxysporum f. sp. radicis lycopersici) (ნიშან-თვისება 49)	[]	[+]
ფიტოპტორიოზი (Phytophthora infestans) (ნიშან-თვისება 52)	[]	[+]
ბაქტერიული ჭკნობა (Ralstonia solanacearum)-რასა 1 (ნიშან-თვისება 56)	[]	[+]
ნაცარი (Oidium lycopersi) (ნიშან-თვისება 60)	[]	[+]
ფესვის გაკორპება (Pyrenochaeta lycopersici) (ნიშან-თვისება 53)	[]	[+]
ფოთლების რუხი ლაქიანობა (Stemphylium spp.) (ნიშან-თვისება 54)	[]	[+]
ფოთლების ბაქტერიული ლაქიანობა (Pseudomonas syringae pv. tomato) (ნიშან-თვისება 55)	[]	[+]

VIII. ჯიშის გამოცდის განსაკუთრებული პირობები

1) კულტურის ტიპი

- სათბურის [არა]
- ღია გრუნტის [ღია გრუნტის]
- სარის [არა]
- ასაკრავი [არა]
- ასაკრავის გარეშე [აკერის გარეშე]

2) ბამოყენების მიმართულება

- უმაღ მოსახმარი [უმაღ მოსახმარი]
- სამრეწველო გადამუშავებისათვის [გადამუშავებისათვის]
- მთლიანად ნაყოფის დაკონსერვება [კონსერვებისათვის]
- წვენების დამზადება [წვენებისათვის]
- ქოთნის კულტურა [არა]

3) სხვა პირობები

„საადრეოს“ პროდუქციის წარმოება წარმატებით შეიძლება უსაყრდენოდ. ჯიშისათვის დამახასიათებელია საშუალოდ დატოტვილი სწორმდგომი ღერო, მექანიზაცია გამოიყენება მცენარის დაწოლამდე, შემდეგი მოვლითი სამუშაოები სრულდება ხელით.

IX. სხვა ინფორმაცია

ჯიში რეკომენდებულია აღმოსავლეთ და დასავლეთ საქართველოს რაიონებში გასავრცელებლად.

ნიადაგის დამუშავება, განოყიერება, თესლის თესვა, ჩითილის გამოყვანა, მოსავლის აღება მიმდინარეობდა საერთაშორისო მახასიათებლების მიხედვით. თესლი დამზადდა ძირითადად მე-2, მე-3 ყვავილებიდან აღებული ტექნიკურად მწიფე ნაყოფებიდან.

2.7. დანართი 7

ANNEX 7

ჯ ი შ ი ს ა ღ ვ ე რ ი ლ ო ბ ა

I. კულტურა: საბოსტნე სოია Vegetable SOYA BEAN
(ქართული სახელი) (ლათინური სახელი)

II. განმცხადებელი: ი. ლომოურის მიწათმოქმედების ინსტიტუტი
3300 მცხეთა, წეროვანი (GE)

III. ჯიშის დასახელება: საბოსტნე 1

IV. ინფორმაცია ჯიშის წარმომავლობაზე, გამოყვანასა და გამრავლებაზე

„საბოსტნე 1“ არის საქართველოსთვის არატრადიციული კულტურა და მისი დანერგვა აუცილებელია მებოსტნეობაში აგროსამრეწველო კომპლექსის მყარი ბაზის უზრუნველსაუფად. აღნიშნული ჯიში ინსტიტუტის მოთხოვნით მიღებულია ტაივანიდან, მებოსტნეობის მსოფლიო ცენტრიდან.

1) გამოყვანისა და გამრავლების ხერხი

ჯიშის „საბოსტნე 1“ ინტროდუცირება მიმდინარეობს 2007 წლიდან საქართველოს სსიპ ი. ლომოურის მიწათმოქმედების ინსტიტუტის დაქვემდებარების სტრუქტურულ ერთეულში – გარდაბნის საცდელ სადგურში.

საბოსტნე და სამარცვალე სოია მიეკუთვნებიან ერთ გვარს (Clycine Max), მაგრამ ერთმანეთისაგან განსხვავდებიან მთელი რიგი თვისებებით. საბოსტნე სოია სამარცვლე სოისგან განსხვავებით ხასიათდება რბილი პარკით, მწვანე თესლითა და რბილობით, ცილისა და ცხიმის მაღალი შემცველობით.

ტექნიკური სიმწიფის მიღწევამდე საბოსტნე სოია გამოიყენება საკვებად, როგორც ნედლად, ასევე გადამამუშავებელი სახით. ბიოლოგიურ სიმწიფეში ბოსტნის სოიას თესლის გამოყენება შეიძლება მწვანედ ნედლი მარცვლის სახით. მისი გამრავლება ხდება თესლით.

V. სხვა ინფორმაცია

მრავალი ქვეყნის ეკონომიკის განვითარებაში, ადამიანის კვების რაციონის ამადლების საქმეში მნიშვნელოვან ადგილს იკავებს საბოსტნე სოიას წარმოება. ის არის ერთადერთი კულტურა მაღალხარისხოვანი ცილის შემცველობის მხრივ და მას ანალოგი არ გააჩნია მსოფლიოში. სოიას პროტეინი ახლოსაა ცხოველური წარმოშობის პროტეინთან და ადამიანი მის გადასამუშავებლად ხარჯავს მინიმალურ ენერგიას.

ცხოველური პროტეინი დაახლოებით შეიცავს 15-20% ცილას. ბოსტნეულ პარკოსან კულტურებს (ლობიო, ბარდა) შორის საბოსტნე სოიაში ყველაზე მაღალია ცილის შემცველობა – 44-45%, ხოლო ცხიმი კი 20-22%-ია პარკების მწვანე ფაზაში.

VI. ჯიშის ნიშან-თვისებები

ნიშან-თვისება		ონღექსი	ბამონათვის ხარისხი	ეტალონი, ჯიშო
5.1 (5)	მცენარე ღეროს ფერი	1 []	ნაცრისფერი	Apache, Alaric, Talon, Imari Maple Glen, Chandor, Paoki, Agata
		2 [2]	ყავისფერი	
5.2 (11)	ყვავილი ფერი	1 [1]	თეთრი	Chandor, Crésir, Toréador Fransoy 242, Imari, Apache, Queen
		2 []	იისფერი	
5.3 (17)	თისლი ბორცვაკის ფერი	1 []	ნაცრისფერი	Spot, Major, Apache Maple Arrow, Imari, Talon Kingsoy, Argenta, Baron, Opale Fransoy 242, Aurélia, Léman Wells, Kador, Folio Chandor, Queen, Paoki
		2 [2]	ყვითელი	
		3 []	მცირედ ყავისფერი	
		4 []	ძლიერ ყავისფერი	
		5 []	არასრულად შავი	
		6 []	შავი	
5.4 (20)	მცენარე სიმწიფის დრო	1 []	ძალიან ადრეული	Trump, Soléo, Kola, Carla, Paradis Chandor, Apache, Labrador Canton, Queen, Paoki, Aurélia Kador, Kingsoy, Alaric, Niva Williams
		2 []	ძალიან ადრეული ან ადრეული	
		3 []	ადრეული	
		4 []	საშუალოდ ადრეული	
		5 []	საშუალო	
		6 [6]	საშუალო საგვიანო	
		7 []	საგვიანო	
		8 []	საგვიანო ან ძალიან საგვიანო	
		9 []	ძალიან საგვიანო	

VII. დამატებითი ინფორმაცია

1) მავნებლებისა და დაავადებებისადმი მდგრადობა

ჯიში „საბოსტნე 1“ გამძლეობას იჩენს ისეთი დაავადებების მიმართ, როგორცაა: ბაქტერიოზი, ფუზარიოზი, სეპტორიოზი, პერონოსპოროზი, მოზაიკა. რაც შეეხება სოკოვან დაავადებებს, ეფექტურია თესლის გაწმენდა, კულტურათა მორიგეობის დაცვა და აგროტექნიკური ღონისძიებების დროულად ჩატარება.

2) ჯიშის გამოცდის განსაკუთრებული პირობები

საბოსტნე სოიას მოყვანა წარმატებით შეიძლება, როგორც დასავლეთ, ისე აღმოსავლეთ საქართველოს სარწყავ რაიონებში. ჯიშის „საბოსტნე 1“ მაღალი მოსავლის მიღებისათვის დგომის სიხშირე უნდა იყოს 90-95 ათასი მცენარე ჰექტარზე, მწკრივებს შორის მანძილი – 70 სმ, მწკრივში მცენარეთა შორის მანძილი-15 სმ.

VIII. სხვა ინფორმაცია

მცენარე ხასიათდება სწორმდგომი ღეროთი. მთავარ ღეროზე, განსაკუთრებით მის ქვედა ნაწილში, წარმოიქმნება ორიდან რვაამდე და მეტი გვერდითი ტოტები, რაც განაპირობებს ბუჩქის გაშლილობას, ან პირიქით. ფესვთა სისტემა მთავარღერძაა, ფოთოლი ოვალური, მახვილი ბოლოთი, ყვავილი – თეთრი, პარკი – მწვანე 5 სმ სიგრძის, თესლი – მწვანე, მრგვალი. 1000 ცალი მწვანე თესლის წონა 680 გრამია.

მცენარის ახალი ჯიშის დაცვის თავისებურებანი

მცენარის ჯიში არის გენეტიკური თავისებურებით განპირობებული ორგანიზმი, რომელიც ამა თუ იმ ნიადაგურ-კლიმატურ პირობებში ავლენს მისთვის დამახასიათებელ ნიშან-თვისებებს, რაც ვლინდება მიღებული პროდუქტის რაოდენობასა და ხარისხში.

მცენარის ახალი ჯიშის გამოყვანის აუცილებლობა ნაკარნახევია მცენარიდან მიღებული მოსავლის რაოდენობრივი და ხარისხობრივი მაჩვენებლების გაუმჯობესების აუცილებლობით, რაც მიიღწევა სასელექციო მუშაობით.

სასელექციო მუშაობა წარმოებს თაობაში შენარჩუნებული სასარგებლო ნიშან-თვისებების მქონე საუკეთესო მცენარეთა გამორჩევისა და გამრავლების გზით ისეთი მცენარის ჯიშის მისაღებად, რომელიც სრულად უპასუხებს მისდამი წაყენებულ მოთხოვნებს, ამასთან, რომელიც არსებულ ჯიშებთან შედარებით იქნება ახალი, განსხვავებული, ერთგვაროვანი და თაობაში სტაბილური.

ტრადიციული სასელექციო მუშაობის 15 და მეტი წელია საჭირო ახალი ჯიშის გამოსაყვანად, მრავალწლიანი, მაგალითად ხეხილოვანი, კულტურების გამოყვანა კიდევ უფრო ხანგრძლივ დროსა და დიდ ძალისხმევას საჭიროებს.

მცენარის ახალი ჯიშის გამოყვანის, ან გამოვლენისა და გაუმჯობესების პროცესი ადამიანის მიზანმიმართული შემოქმედებითი საქმიანობაა და ასეთი შრომის ნაყოფი განეკუთვნება ინტელექტუალური საკუთრების ობიექტს, რომელსაც ესაჭიროება სამართლებრივი დაცვა, რათა ახალი ჯიშის სელექციონერს ამ ჯიშის გასამრავლებელი მასალის რეალიზაციის გზით მიიღოს გაწეული შრომისა და მატერიალური დანახარჯების ანაზღაურება და გარკვეული მოგება, როგორც ჯილდო მიღწეული წარმატებისათვის.

მცენარის ახალი ჯიშის სამართლებრივი დაცვა ხდება სელექციონერისათვის განსაკუთრებული უფლების მინიჭებით, რომლის პირობებსაც ადგენს შესაბამისი კანონმდებლობა.

საქართველოში ინტელექტუალური შემოქმედების თავისუფლება უზრუნველყოფილია და ინტელექტუალური საკუთრების უფლება ხელშეუხებელია

საქართველოს კონსტიტუციის 23-ე მუხლით, ხოლო საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 1101 მუხლის თანახმად, მცენარეთა და ცხოველთა ჯიშებზე განსაკუთრებული უფლების დაცვა ხორციელდება მოწმობის გაცემით.

მცენარეული წარმოშობის პროდუქტებით საერთაშორისო ვაჭრობის გააქტიურებამ და, ამასთან დაკავშირებით, სხვადასხვა ქვეყანაში ახალი ჯიშების სელექციონერთა განსაკუთრებული უფლებების მოპოვების მიმართ მოთხოვნებისა და ამ უფლებების დაცვის პირობების უნიფიცირების აუცილებლობამ განაპირობა დაინტერესებული ქვეყნების მიერ მცენარეთა ახალი ჯიშების დაცვის საერთაშორისო კონვენციის მიღება, რომლის ხელმოწერაც მოხდა პარიზში 1961 წელს (ძალაში შევიდა 1968 წელს, გადასინჯული იქნა ჟენევაში 1972, 1978 და 1991 წლებში).

UPOV-ის კონვენციის თანახმად შექმნილია კავშირი, რომლის შტაბბინაც განლაგებულია ჟენევაში და რომლის საქმიანობის ძირითადი მიმართულებაა მცენარეთა ახალი ჯიშების დაცვის სფეროში სხვადასხვა ქვეყანაში მოქმედ კანონმდებლობათა მოთხოვნების ჰარმონიზება და საამისოდ მეთოდური და ტექნიკური დახმარების გაწევა.

ვაჭრობის მსოფლიო ორგანიზაციაში საქართველოს გაწევრიანების მოსამზადებელ პერიოდთან ერთად დაიწყო შესაბამისი სამუშაოები UPOV-ის კონვენციასთან საქართველოს შეერთების მიმართულებით, რადგან მცენარეთა ახალი ჯიშების დაცვა VTO-ს წევრი ქვეყნების ვალდებულებაა TRIPS შეთანხმების შესაბამისად. აღსანიშნავია, რომ UPOV-ის კონვენციასთან საქართველოს შეერთებას ითვალისწინებდა, აგრეთვე, საქართველო-ევროკავშირის შეთანხმება პარტნიორობისა და კოოპერაციის შესახებ.

საქართველოს კანონი სელექციური მიღწევების დაცვის შესახებ, რომელიც, მიღებულ იყო 1996 წელს, განხილული იქნა UPOV-ის მე-16 საგანგებო სესიაზე 1999 წლის 26 მარტს კანონის კონვენციის 1991 წლის აქტთან შესაბამისობის დადგენის მიზნით. წარმოდგენილ დასკვნაში კანონის მიმართ აღინიშნა სამართლებრივი ხასიათის შეუსაბამობანი და ხარვეზები, რომელთა გამოსწორება კანონში ცვლილებებისა და დამატებების შეტანით უნდა განხორციელებულიყო.

საქართველოს UPOV-ის კონვენციასთან შეერთების მომზადების, ამიერკავკასიაში მცენარეთა ახალი ჯიშების დაცვის მდგომარეობის შეფასებისა და ამ სფეროში სხვა ქვეყნების მოწინავე გამოცდილების გაზიარებისათვის მცენარეთა ახალი ჯიშების დაცვის საერთაშორისო კავშირმა (UPOV) და ინტელექტუალური საკუთრების მსოფლიო ორგანიზაციამ (ისმო), საქართველოს სოფლის მეურნეობის სამინისტროსა და საქართველოს ინტელექტუალური საკუთრების ეროვნული ცენტრის „საქპატენტის“ დახმარებით 1999 წლის 5-7 ოქტომბერს, თბილისში ჩაატარა კავკასიის რეგიონალური სემინარი – მცენარეთა ახალი ჯიშების დაცვა, საპატენტო სისტემა და TRIPS-ის შეთანხმება.

სემინარის მუშაობაში მონაწილეობდნენ UPOV-ის, ინტელექტუალური საკუთრების მსოფლიო ორგანიზაციის, საქართველოს, რუსეთის, უკრაინის, მოლდავეთის, სომხეთისა და აზერბაიჯანის შესაბამისი უწყებების წარმომადგენლები. სემინარს მოხსენდა აღნიშნულ ქვეყნებში მცენარეთა ახალი ჯიშების დაცვის მდგომარეობის შესახებ.

იმ დროს, სელექციური მიღწევების დაცვის შესახებ საქართველოს კანონის თაობაზე UPOV-ის დასკვნაში ჩამოთვლილი ხარვეზების გამოსწორება მხოლოდ ნაწილობრივ მოხერხდა „სასოფლო-სამეურნეო კულტურების ჯიშების გასავრცელებლად დაშვების, ხარისხიანი თესლისა და სარგავი მასალის შესახებ“ საქართველოს კანონის მიღებით (1999წ.), რომლის დანართში „ბოტანიკური გვარებისა და სახეობების ჩამონათვალი, რომელთაც მიკუთვნებული სასოფლო-სამეურნეო კულტურების ჯიშები ექვემდებარება სამართლებრივ დაცვას და გასავრცელებლად დაშვებას“, შევიდა 67 ერთწლიანი და 26 მრავალწლიანი კულტურა. ეს კანონი ამჟამადაც მოქმედებს.

აღნიშნული კანონის თანახმად შექმნილი (1999წ.) საჯარო სამართლის იურიდიული პირის – საქართველოს მცენარეთა ჯიშების სელექციონერთა უფლებების დაცვის ცენტრი – „საქჯიშცენტრის“ ფუნქციას და მოვალეობას შეადგენდა მცენარეთა ახალ ჯიშებზე სელექციონერთა უფლებების უზრუნველყოფა, სამართლებრივი დაცვის ან/და გასავრცელებლად დაშვების განაცხადის მიღება, გადაწყვეტილების გამოტანა, სახელმწიფო რეესტრში რეგისტრაცია და შესაბამისი დოკუმენტის გაცემა.

საქართველოს სოფლის მეურნეობის სახელმწიფო მმართველობის სფეროში განხორციელებული რეფორმის შედეგად, „სასოფლო-სამეურნეო კულტურების ჯიშების გასავრცელებლად დაშვების, ხარისხიანი თესლისა და სარგავი მასალის შესახებ“ საქართველოს კანონში შეტანილი ცვლილებებისა და დამატებების შესაბამისად (2005 წ.), მე-5 მუხლის თანახმად მცენარეთა ახალ ჯიშებზე სელექციონერის უფლებების სამართლებრივი დაცვის ფუნქცია გადაეცა საქართველოს ინტელექტუალური საკუთრების ეროვნულ ცენტრს „საქპატენტს“. საქპატენტში ჩამოყალიბდა ცალკე სტრუქტურა – „ახალი ჯიშების დეპარტამენტი“, რომლის ფუნქციასა და მოვალეობას შეადგენს კანონპროექტებზე მუშაობა, მათ შორის ინსტრუქციების მომზადება, მცენარისა და ცხოველის ახალი ჯიშების განაცხადების მიღება და სელექციონერის უფლების მინიჭების უზრუნველყოფა.

ამავე კანონის 27-ე მუხლის თანახმად, საქართველოს სოფლის მეურნეობის სამინისტრომ და საქართველოს ინტელექტუალური საკუთრების ეროვნულმა ცენტრმა „საქპატენტმა“ შეიმუშავა და საქართველოს პარლამენტში წარადგინა საქართველოს კანონის პროექტები: „მცენარეთა ახალი ჯიშების დაცვის შესახებ“ და „ცხოველთა ახალი ჯიშების დაცვის შესახებ“. ამავე მუხლის თანახმად, ლიკვიდირებულ იქნა „საქართველოს მცენარეთა ჯიშების სელექციონერთა უფლებების დაცვის ცენტრი – „საქჯიშცენტრი“.

საქართველოს პარლამენტის 2005 წლის 11 ნოემბრის №2079-II დადგენილებით რატიფიცირდა „მცენარეთა ახალი ჯიშების დაცვის“ საერთაშორისო კონვენცია.

აღსანიშნავია, რომ UPOV-ის კონვენციასთან შეერთებისათვის აუცილებელია, რომ ქვეყნის კანონმდებლობა სრულ შესაბამისობაში იყოს ამ კონვენციის მოთხოვნებთან. გარდა ამისა, კონვენციით განსაზღვრული პროცედურით, ქვეყნის ეროვნული კანონმდებლობა განხილული უნდა იქნეს UPOV-ის საბჭოს მიერ და მხოლოდ მისი დადებითი დასკვნის შემთხვევაში შეიძლება გახდეს ქვეყანა UPOV-ის წევრი.

„მცენარეთა ახალი ჯიშების დაცვის შესახებ“ საქართველოს კანონპროექტის UPOV-ის ოფისში 2006 წლის სექტემბერს წინასწარი განხილვის დროს მიღებული შენიშვნების იმავე წლის ნოემბერში UPOV-ისა და საქართველოს

ინტელექტუალური საკუთრების ეროვნული ცენტრის მიერ გამართულ სემინარზე განხილვის შემდეგ, საქართველოს პარლამენტმა 2006 წლის 29 დეკემბერს დამტკიცა აღნიშნული კანონპროექტი, ხოლო UPOV-ის 24-ე საგანგებო სესიის (25-31 მარტი, 2007წ.) გადაწყვეტილებით საქართველო მიუერთდა UPOV-ის კონვენციას.

საქართველოს UPOV-ის წევრობა და საერთაშორისო სამართალში აღიარებულ პრინციპებზე დაფუძნებული ახალი ქართული კანონმდებლობა მნიშვნელოვნად შეუწყობს ხელს საქართველოში სასელექციო საქმიანობის აღორძინებას და ჩვენი სელექციური მიღწევების უკეთ დაცვას, როგორც ქვეყნის შიგნით, ისე მის ფარგლებს გარეთ.

ქართველი სელექციონერები UPOV-ის წევრ ქვეყანაში განაცხადის წარდგენის შემთხვევაში ისარგებლებენ ისეთივე უფლებებით, როგორითაც სარგებლობენ ამ ქვეყნების სელექციონერები.

„მცენარეთა ახალი ჯიშების დაცვის შესახებ“ საქართველოს კანონის (2006წ) 45-ე მუხლის მოთხოვნების შესასრულებლად საქართველოს ინტელექტუალური საკუთრების ეროვნულმა ცენტრმა მოამზადა, ხოლო საქართველოს სოფლის მეურნეობის მინისტრმა 2007 წლის 30 აგვისტოს №2-132 ბრძანებით დაამტკიცა „მცენარის ახალი ჯიშის შესახებ მონაცემების გამოქვეყნებასთან დაკავშირებით დაინტერესებული პირების შედავებების განხილვის წესის, განაცხადის განხილვის, პროცედურული ვადების გაგრძელების, შეწყვეტისა და აღდგენის წესი და იძულებითი ლიცენზიის გაცემის წესი“.

აღნიშნული წესი წარმოადგენს სამართლებრივ საფუძველს განაცხადის „საქპატენტში“ წარდგენისათვის, მისი განხილვისა და სხვა პროცედურების განხორციელებისათვის, მცენარის ახალი ჯიშის რეგისტაციისა და მასზე მოწმობის გაცემისათვის.

მცენარის ახალი ჯიშის გამოყენებაზე სელექციონერის განსაკუთრებული უფლების მოქმედების ვადა მისი დარეგისტრირების დღიდან 25 წელია, მრავალწლიანი კულტურებისათვის – 30 წელი.

სელექციონერად ითვლება პირი, რომელმაც გამოავლინა და გააუმჯობესა ან გამოიყვანა მცენარის ახალი ჯიში, სამუშაოს მიმცემი ან აღნიშნული პირის უფლებამონაცვლე (მუხლი 2).

მცენარის ახალი ჯიშის დაცვისუნარიანობის კრიტერიუმებია: სიახლე, განსხვავებულობა, ერთგვაროვნება, სტაბილურობა.

მცენარის ჯიშს აქვს სიახლე, თუ განაცხადის შეტანის დღისათვის ამ ჯიშის გასამრავლებელი მასალა სელექციონერის მიერ, ან მისი თანხმობით, არ გასხვისებულა გამოყენებისათვის ან/და არ გადაცემულა სხვა გზით მესამე პირისათვის საქართველოს ტერიტორიაზე 1 წლით ადრე; სხვა ქვეყნის ტერიტორიაზე საქპატენტში განაცხადის შეტანამდე 4 წლით ადრე; ხე-მცენარეების შემთხვევაში – 6 წლით ადრე.

კანონით დაშვებულია გამონაკლისები, როცა ჯიშს აღარ გააჩნია სიახლე, თუმცა არის საფუძველი სელექციონერის უფლების მინიჭებისათვის.

მცენარის ჯიშის განსხვავებულობის, ერთგვაროვნებისა და სტაბილურობის შემოწმება ხდება ჯიშის ორი ვეგეტაციის განმავლობაში გამოცდის შედეგების მიხედვით, ძირითადად UPOV-ის მოთხოვნების შესაბამისად, საქართველოში სათანადო აკრედიტაციის მქონე პირის მიერ.

ყველა კულტურაზე, რომელთან მიკუთვნებულ ჯიშებზეც იქნება წარდგენილი განაცხადი მცენარის ახალი ჯიშის რეგისტრაციაზე, კანონის შესაბამისად, უნდა იყოს კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტის სახით დამტკიცებული ამ კულტურის ჯიშთგამოცდის მეთოდოლოგია, რომელსაც ამტკიცებს საქართველოს სოფლის მეურნეობის სამინისტრო.

აღნიშნული მეთოდოლოგია სავალდებულოა იმ პირისათვის, რომელიც წარადგენს საქართველოს აკრედიტაციის ეროვნულ ცენტრში განაცხადს ამა თუ იმ კულტურის ან კულტურათა ჯგუფს მიკუთვნებული ჯიშების გამოცდისათვის განსხვავებულობაზე, ერთგვაროვნებაზე, სტაბილურობაზე, თუმცა კანონმდებლობა უშვებს შემთხვევას, როცა ასეთი გამოცდა შეიძლება ჩატარდეს ან უკვე ჩატარდა UPOV-ის წევრ სხვა ქვეყანაში. UPOV-ის ვებგვერდის მისამართია: www.upov.int.

საქპატენტისათვის ახალი ჯიშების დაცვის ფუნქციის გადაცემით დაჩქარდა პრობლემური საკითხების გადაწყვეტა, სამართლებრივი თვალსაზრისით დაიხვეწა და საერთაშორისო სტანდარტებს მიუახლოვდა ეს საქმიანობა.

მცენარეთა და ცხოველთა ახალი ჯიშების დაცვის
ოფიციალური ბიულეტენი

№ 3(4)

მთავარი რედაქტორი: ნ. ბებრიშვილი
პასუხისმგებელი გამომცემი: ნ. ფანცხავა

რედაქტორები: მ. ტატიშვილი
 მ. სიჭინავა
კომპიუტერული წყობა: მ. ორდენიძე
 ქ. სვანიძე
რიზობრაუზი ბეჭდვა: ი. გოგოლაშვილი

ტირაჟი 60

დაბეჭდილია საქსატენტის პოლიგრაფიულ ბაზაში
მის.: 0179, თბილისი, ნინო რამიშვილის ქ. №31